

de două ori în septembra: Joi-a și
dominecă; era cându-vă prețințe im-
portante materialelor, va fi de trei săv-
de patru ori în septembra.

Prețul de prenumerare,
pentru Austria:
an întregu 8 fl. v. a.
diamețate de anu 4 fl. v. a.
metru 2 fl. v. a.
pentru România și strainatate:
an întregu 12 fl. v. a.
diamețate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA

Budapest, in 6 dec. n. 1873.

Cum stămu cu crisele?

Asi, că — tot se intorcui impre-
ntru celei ministeriali. De la sörtea
aleia depinde că, ce desvoltării si
creștini au să iee celelalte.

Să vedem dară pe scurtu, cum
am cu crise ministeriale.

Am spusu in nrulu precedinte, că
overnulu si partit' sa deákista, sperau
se mai sustiené, cum dice „Ellenör“
astadi, pentru d'a mai mistur si sfari-
naturale ce au mai remas din bunasta-
ta si sperantile tierei, — deca li va
succede a cásigá pre dlu Colomanu Széll,
ministru de finantie si asi a-si cárpi
aptur'a politica si asi a-si cárpi
politica si a mai amená crid'a
male.

Astadi nu mai este indoiela, că dlu
Máry, ca unui patriotu destulu de bu-
nu-i mai remane, decâtua se retrage
toti colegii sei, si astfelui a marturisí
mei, că carpel'a maiestrata, adunatur'a
totu feliculu de elemente corupte, ce se
parita deákista, si proprie este
turma de mameci, pe langa tóta maio-
rata ei in Dieta, nu este in stare d'a
impune unu guvern, capace d'a conti-
admnistrarea tierei.

Ei, asi ar fi; insa adunaturile, fla-
ndii, cei cu egoismulu marsiavu in
ima si cu patriotismulu celu mare pe
mă, — o data cu capulu nu vor se
poterea si cárma din mana! ci ei
totu de adinsulu stăruescu, ca — „să
introduca unu provisoriu constitutio-
naru „parlamentaruu“, adeca:
sustienă statulu de astadi, cu mini-
strialu de astadi, pana candu — in-
care viitoru, se vor afá omeni in
tita, cari să compuna altu ministeriu
i buntu, firese dupa tipulu si asemenea
partitei!

Acesta dorintia si tendintia, o co-
muna ne mai pomenita in vieti a consti-
tutiunale, caracterisédia admirabilmente
si domnii si partit'a de la potere, si de
credemu, că are tóta dreptatea dlu
ernátony, candu scrie in nrulu de as-
isti a fóiei sale, despre — „o turma de
scari ce vré să n'i derime constituun-
aru si parlamentarismulu si — nu
iese a o spune pre facia, că totu ar
si doré să baga man'a si să caute prin
mariulu statului — desă nu dupa
lacu, care s'a gatatu, dar celu pucinu
pa sfaramaturele remase!“

Ore dnii deákisti ai nostri, Olteni,
dani, Gozmani, si mai căti toti —
si Popesci, nu se vor senti loviti la
ima si onore prin acesta sentinta ma-
ma! —

Destulu că, intre astfelui de confu-
ni si tendintie miserabili, nu pote se
prinda mirare de feliu, candu — d'o-
ste audim facendu-se combinatiuni
i stru o coalitiune intre coriseii stangei
ai dreptei, intre Tisza-Ghiezy —
Lugy-Somsich, pentru scopulu d'a sus-
tu cu orice pretiu stepanirea magiara,
tu de greu periclitata; — de alta
vedem mereu desvoltandu-se con-
gerea, că — isvorulu nemedilocitu alu-
tu este coruptiunea, prin care s'a
pusu acestu de facia parlamentu ma-
ru, parte mare din cele mai prepa-
fintie, din multime de persoane, foră tó-
principerea si moral'a, pre cum sunt
va si dintre romani, pre cari tóta
ma si scia si ii ride, si a căroru nuli-
— publicului nostru este pré bien
noscuta; — de unde decă multi
barbatii mai onorabili, pre facia
dissolvarea acestei Diete si con-
gerea unei a, esite din alegeri necorupte,

nefalsificate, in alu cărei siru senguru
numai s'ar poté gasi si formá o maiori-
tate adeveratu patriotică!

Nu potemu negá indreptatirea ace-
storu voci; dar avemu numai inca a re-
flectá că: *pona nu vor fi dd. magiari din
fruntea afaceriloru, cătu atâtă drepti si
ecitibili si catra natiunalitatile nemagiare,
totu indesertu voru caută si asteptă mor-
alisarea vietii publice!*

Cine — facia de fratele seu este ne-
dreptu, este tiranu, este absolutistu, acel'a
nu pote se fia capabilu de dreptate, insufle-
tire, sacrificia — nisi pentru o sublimă
ideia, pentru ideia patriei comune!

La acestu stadiu am ajunsu; adeca
— suntemu de parte, d'a fi gasit u adever-
at'a cale din tristulu labirintu, in ca-
re ne-au impinsu grelele pecate ale deák-
istiloru. —

Pesta in 6 dec. n. 1873.

Domnii magiari, in Dieta si afara de
Dieta, sunt iritati — peste tóta intipuirea.
Trebuie că li merge reu si se sentu — forte
pecatosi, anume facia de natiunalitati.

Astadi in Cas'a de diosu a Dietei, ve-
nindu la ordinea dilei petiunile in caus'a de
limba: a) a Sighisórei; b) a Zarandului; c) a
Zarandului pentru sigilu; d) a Fagarasiului
in privint'a clausulei de autenticare a adever-
inteloru pentru uciderea de fere rapitióre,
— ve desvoltă o desbatere lunga si animata,
carea de repetate ori devine furtunosa, des-
carandu-si domnii man'a — mai antaiu in
Sassi, apoi in Serbi, in fine in Români. Asto-
liu — participandu in lupta — patru sassi, duo-
serbi si siesse romani, (Babestu de 3 ori, Hodosiu
de 2 ori, Bonciu de 2 ori, Cosma, Romanu si G.
Popu cete 1 data,) totu natiunalitatile, ai
căroru membri se espusera pentru drepturile
loru, si luara partea din gratia asiatica a
fratiloru nostri dd. stepanitori! Caracteris-
ticu a fost, că — pre cătu mai multu se adop-
torau deputatii natiunali si moderati si ob-
iectivi, cu atâtă mai multu domnii stepanito-
ri mai tare se iritau. Ast'a este sörtea deputa-
tilor natiunali la Diet'a magiara; intrade-
veru — nu de invidiatu! —

Budapest, in 5 dec. n. 1873.

Frumosu, minunatu, sublimu lucru este,
despre care ni povestescu soile magiare, totu
dupa Magy. Polgár, la care — precum sciutu
este, lucru — inteleptulu, onorabilu si
constitutiunalu romanu-patrioticu-magiara,
Moldován Gergely.

Lectoriloru nostri este cunoscutu, că
bravulu nostru Acseente Severu, pentru diu'a
de domineca in 18/30 noemvre, a convocat
o adunare poporale in Alba-Iulia, spre sco-
pulu de a tramite o Deputatiune la Măiesteata
sa Imperatulu-Rege, să i duca omagiele de
credintia si alipire si felicitările natiuncii ro-
mane din Transilvania — la ocasiunea jubi-
leului ce tocmai se serba.

Multimea poporului s'a adunatu, — si
cum nu s'ar aduná la chiamarea unui Acseente
Severu! — si Acseente, idolul poporului, s'a
infacișatu in medioul poporului si a in-
ceputu a vorbi poporului romanu despre cau-
sa a convocarei si despre insemnatarea serba-
torei, la care — nu s'ar cade să lipsescu cre-
dintios'a natiune romana.

Si precandu multimea asculta si se in-
formá, éta că se ivesce si intrevine politia
domésca-unguresca si opresce pre Acseente a
vorbi mai de parte si sparge adunarea, si
manu multimea cătra casa!

Astfelui — ni spunu soile domnilor, că
facura sbirii domnilor, ai domnilor, pe
vré a fi modelu de lealitate si de patriotismu,
ai domnilor, ce pre noi ne numescu — rei
patrioti, necredintiosi statului si tronului!

Ei, dar violenii de domni, ca să-si faca
capitalu politicu din ea, numescu pro Acseente,
— „tribunu“, si se prefacu că — nu sciu din
ce causa s'a adunatu multimea si in ce mate-
ria o vorbitu tribunulu catra ea.

Ati auditu! „Magy. Polg.“, si cu ochii si
cu urechile savantului romanu Moldován
Gergely, cari audu totu, pana si ierba cres-
cendu prin gradinele nóstre si vedu totu, pa-
na si cele ce se petrecu in ósele nóstre, — a
fost orbu si surdu la cele ce se scrisera cu li-
tore mari prin totu foile nóstre; Vai, ai nai-
bei, mari diplomiati mai suntemu! —

Bucovina in optomvre 1873.
Starea lucrurilor in eparchia si tiéra.

Mai departe, o alta parere a com-
patriotilor nostri celor mai eminenti si
mai bine simtitori si cugetatori, atâtă
preoti cătu si mireni, este: să intemeiamu
reuniuni, compuse solidamente din cleri-
cali si laici, cu caracteru confesiunale
si economicu-natiunale. Scopulu ată-
roru reuniuni se fia, parte a pestră si
cultivá puritatea ortodoxismului comfe-
siunale nu numai intre, ci si afara de pa-
retii besericelor, in diecesa adeca la po-
poratiunea nóstra, cea astadi venata si im-
fluintiata de mai multi neamici, decâtă
de amici ai besericiei nóstre, si cari neam-
ici au tendintia de a o slabí si a o
abate si in acesta privintia dela originali-
tatea, drepturele si reminiscintele sale
istorice si autochtone in Bucovina; si
parte — să fia scopulu atăroru reuni-
uni — de a introduce, desvoltá si culti-
vá unu metodu de economia rurala si de
economisare — a muncei poporului nostru
prin densulu — mai natiunale si mai
potrivita timpului si imprejurările ac-
tuali din acesta tiéra, de care timpu si
imprejurari in se trebuiu numai de cătu
să tienem contu si inca cătu mai seriosu,
daca nu cumva voim să fimu in celu
mai securu timpu coversiti si absorbiti
materialmente si chiar posesiunialmente
de concurint'a straina, ce o vedem de-
jà că atâtă de rapidu si de intensivu se
latiesce la noi.

In fine o parere a bine cugetatorilor
nostri este si aceea, ca „Societatea“
nóstra „pentru literatur'a si cultur'a po-
porului romanu din Bucovina — să cugete,
— dela „Comitetu“ pana la fia-care
„membru“ alu seu, să cugete, dicu, cu
sinceritate si anima corespondietori a
insusietatii loru patrioticce si natiunali,
care insusietate dela representatorii unei
atari societătil ne-aperatu se si cere, —
să cugete adeca toti acestia si la aceea,
că fara sacrificia si fara statuintie resolu-
tive, zelose si intensive nici o intreprindere
pe lume nu se poate realizá, cu atâtă
mai pucinu la noi, cari suntemu din totu
pările parasiti si apesati. Cugetandu
deci respectivii la acést'a, cu o esactitudine
démna de fii romani, să imfintiedie
si se edee o fóia, respectivamente să con-
tinue pre acea incetata . . . () cu
considerarea ina a stării inca — primitive
a culturei poporului nostru; — ér —
Junimea nóstra studiosa pe la diferen-
tele scole superioare — ea care singura e
si susținelu viitorului nostru in Bucovina
si de aci in curundu insasi conduceatorii
poporului nostru, — să-si pregătesca de
pe acum acea cale onorifica si frumosă a
mandatului seu celui naturale si morale,
si să faca, prin totu mediul cuviintiose
si prosivere, pre poporatiunea compa-
triota si conatiunale — atenta la even-
tualitatile pericolose ce potu se intrevina
cătu mai curendu, din cauza indiferen-
tismului natiunale si economicu, facia
cu pretensiunile timpului, in care ne a-

Prenumeratian se facu la toti dd. cores-
pondinti ai nostri, si de a dreptulu la Redac-
tione Stationsgasse Nr. 1, unde
sunt a se adresá si corespondintiele, ce p'ir
vesc Redactiunea, administratiunea seu
speditur'a; căte vor fi neprante, nu se va
primi, éra cele anumite nu se vor publica

Pentru anunțe si alte comunicatiuni de
interes privat — se respunde că 7 or-
pe linia; repetirile se facu cu pretiu sca-
ditu. Pretiul timbralui căte 80 cr. pen-
tru una data se antecipa.

flamu si a imprejurările faptice, cari nu
numai că nu le potem ignoră, ci cari
inca din di in di mai multu progresedia
si se desvolta.

In Junimee sperantia: vré Ger-
riulu, ca intr'a nostra bucovinéa in spe-
cie — să fia acesta speranta cătu mai
mangaitória si mai fundata!

Privitoriu la clerulu nostru, si mai
alesu la clerulu pastoriale, apoi se do-
resce cu totu adinsulu de opiniunea
publica si competinte, ca elu să nu se
mai retraga macar de acum inainte dela
actiuni si intreprinderi intentiunatòrie
spre binele comunu alu besericiei si po-
porului nostru, dupace mai alesu din
cele de pana acunii elu să a potutu con-
vinge, că imparechiările seu numai si
nesolidaritatea dintre intellegintia nostra
patriotica si indigena, semanata si unel-
tita acea nesolidaritate de catra Episco-
pulu Hacman si alti complici ai sei, la totu
actiunile si intreprinderile besericesci si
patriotice ale intellegintiei nóstre, nu
avu de scopu binele nostru comunu,
ci numai alu seu si alu coterielor, că-
ror'a Hacman, si totu numai pentru scopu
particularie si despotic — trufose —
ori se facu ună, ori se aliă cu densele, ca să-si faca memor'a sa
in Bucovina, erostratica si de nime de
ai besericiei ortodóse binecuvantata. —

Póte să se intempe, că asemenei
uneltili si manevre se vor mai incercá
— ce inse n'am socotí; dara aceea se
scia, că solidaritatea reciproca, cu legile
a-mana, totu de a un'a invinge ori ce greu-
tati si intrige, fia ele esite dela individi
ori si cătu de mari dupa pusetiunea
loru, — binele astfelui trece la „ordi-
nea dilei“, si „cunun'a“ in fine pururea e
a luptatorilor pentru dreptu si dreptate!

Budapest, in 4. dec. 1873.

Eca in resumatu, recunoscuta chiar de
organulu deákistilor de la potere, in nrulu
seu de astadi, calamitatea situatiunei si age-
rimea ei.

„Se recunosc peste totu, — dice „P.
Napló“, cumea in trecutu s'au facutu gresiele
mari. Pana si oratorii si publicistii deákisti,
au primitu acesta devisa si — pe'ntrecute inju-
ra trecutulu.

„Reulu astadi impre mare, forte mare,
caci totu loviturile s'au gramadit. „Cris'a
in guvern, cris'a in partite, — desastre si
cabalele. —

„Essiste cris'a in partit'a deákista, in
tocma casă in cea opusetiunale, si-si cere sac-
rificiale; essiste chiar asiá in dieta, casă in
tiéra.“

„Finantile nóstre sunt rele; calamita-
tea generale este apesatòria; Franciscu Deák
jace bolnavu, Tisza urma a face opusetiune,
Ghiczy nu se astă inca in Dieta, ér contele
Andrássy — nu mai essiste pentru noi!“

„Si — catra acést'a, avemu o infrico-
siata pasiune, d'a ne speră unii pre altii!“

Mai la vale apoi spune, cu multa durere
că — conditiunile puse de Colomanu Széll,
pentru d'a intrá in ministeriu, Szély le-a
afiatu neacceptabili, si că deci acuma „Cris'a
ministeriale a inbracatu unu caracteru gravu.“

Astfelui fluctuam pe tota diu'a foră de
a poté cine-va să prevéda, că — unde vor se
ne arunce valurile puse in miscare! —

Vienna, in 5 dec. n. 1873.

Dle Redactore! Dóue sciri si respective
evenimente politice, Ve rogă să nu le perdeti
din vedere, caci ele — ori cătu ar imparé
cui-va de ne'nsenmata, marchédia totusi cătu
se pote de ageru situatiunea, si in mediul
criselor, in cari ne aflamu, ni potu serví casă
două table ce ni aréta la incrusiarea dru-

muriloru, că în care directiune — unde se merge.

Pe dvóstra — de sicuru nu ve vor suprindere, căci tocmai fó'a dvóstra de cinci-siese ani, cu o consecinția de feru, admirata de amici si de inamici, indegetarati acésta directiune!

Prim'a intemplare — forte caracteristica — e, cea-ce se scrie ca unu ce positivu, cumca intre cele 70 si câteva respunsuri, ce MSa dede diferiteloru deputatiuni gratulatorie, aici la palatu, cu ocasiunea iubileului, respunsulu datu representantiloru armatei regulare — nu este compusu de ministri, si consiliari ; ci este concepiunsa, ide'a, opulu personalu — alu MSale. Si — apoi c'e dice — cu tota apesarea cuventului — acelu respunsu?

Elu dice că : „Armat'a este firm'a propria a Tronului si a patriei; ea este stenul, de care se vor sparge tota valurile viscoleloru furunde!“

Ei bine: cine nu scie, că domnii de la putere, tiranii nostri constitutiunali, atât cei din coci, cătu si cei din colo, profesédia doctrin'a, cumca constitutiunea si stepanirea loru — sengure sunt garant'a, Tronului si ferirea patriei!

Dar — maresce importantia cuvintelor Monarchului, acea imprejurare, că — acele cuvinte, in telegramale oficiale trimise la Budapesta, nu s'au amintit, pre candu ele in telegramale spedate intralte părți, s'au citat cu fidilitate. — Să nu desconsiderăm acestu momentu!

Altu evenimentu — e, nu atâtu nou, cătu mai vertosu in legatura cu situatiunea, cu crisele nóstre, de asemenea forte remarcabile.

Tocmai adeca se prepară MSa a plecă — se dice pe 6 ianuaru — la Petropolea, spre a restituvi vediut'a de asta véra — autocratul tuturoru Russiloru.

Cui nu i sunt sunoscute calamitatilé, de cari suntemu cercetati in Austro-Ungaria nostra? Cine nu semte crisele, ce pre tota diu'a amenintia a ne cotropi? Dar — confusiunea, perplexitatea, sutile de nevoi, in cari nota si se svercolese — pré-amatii si fidelii domni magari, — unde e sufletu de omu, măcar chiar contrariu de morte, pre carele nu l'ar interesa si miscă?! — Si MSa, Imperatulu si Regale apostolicu, tocmai acuma se gata de drumu, se gata să parasesca Monarchia in timpulu necasuriloru! O're are să fia acésta spre deslegarea incurcătureloru nóstre pseudo-constitutiunali, spre complanarea radicale a criselor?!

Caracteristic'a si insemenetatea alegrei din Biserica-alba.

Sub stepanirea magiara mai nouă, a nume de candu cu abusurile oficiale si corupțiunile — intruduse sub Lónyay, multe alegeri de deputati s'au intemplatu, despre cari lumea a disu, că — nu sunt alegeri ci scandale; si totusi nici un'a ea cea de la Biserica-alba.

Au trecutu trei septemani de la intemplarea ei, si totusi multe foi, inca nici acuma n'au incetatu a se ocupá de ea — nu numai aici a casa la noi, nu numai in monarchia, ci si de parte in strainetate.

Numai ca de exemplu aducemu, că — „Politik“ din Praga, pan'acuma de trei ori scrisse despre acésta alegere si imprejurările si insemenetatea ei; de asemenea atinsera multe despre ea unele foi din Viena; dar se publicara corespondintie a pretiuitorie si in „Allg. Augs. Ztg“ si in „K. Zeit.“ si altele din Germania; pre candu „Zastava“ din Neoplanta — precum nainte de alegere a publicatu mai multi articoli despre „insemnetatea candidatiunii lui Babesiu in acelui cercu, asia de la alegere in coci contiuna a descrie multime de intemplari memorabili, ce s'au observat la acésta alegere.

Multe lucruri noué ni se facu cunoscute prin aceste descrieri, despre cari inca n'audisem; multe inse sunt, despre cari noi scim, dar inca n'am cestit nici intr'o foia. Noi am promis, si suntemu detori a dă publicului nostru informatiunile si deslucirile necesari, măcar pentru orientarea alegatorilor nostri din părtele Panciovei si ale Caransebesiului.

Astfelui venimus deci să ne ocupămu acuma de nou, mai de parte de asta materia, observandu insa din capulu locului, că — angustele colone ale fóiei nóstre nici de cătu nu

ni permitu, a fi cercustantial — buna ora casă „Zastava“, ci va trebui să ne marginim la cele mai momentóse intemplari si apariții.

Reportulu directu si sistematicu, ce tocmai se publica in numitulu organu alu dlui Dr. Mileticiu, ni dă acea satisfactiune, că — spune curat, cum Babesiu, de feliu n'a amblatu dupa onoread'a fielu candidatu si alesu, ma inca considerandu si splicandu corifeilor serbi marile greutati — ce ne-aferatur avea se intempine atare candidatura, consecintimente s'a aferatur de ea, oferindu tota posibil'a sprigini din partea sa candidatului, serbu, pre care era indreptatia să-lu puna — majoritatea sorbescă — fratii serbi insa cu totii, pricependu bine că — parte pentru de a legă solidaritate durabile cu romanii, parte pentru de a dă regimului magiaru celu mai eclatante votu de n'eredere din partea fostilor granitieri, si in fine pentru d'a influența moral minte cu efectu si a supra alegorilor din Panciova si Caransebesiu, dupa multa deliberare, in unanimitate si cu entuziasmu au adoptat candidatur'a lui Babesiu si au cautat in totu modulu de a ingagi si o parte insemnata de nemti pentru ascurarea alegrei.

Pactulu din septembrie a fostu intre Romani si Serbi: ca ei — rivalisandu unu cu altii pentru d'a se inscrise cătu mai mulți de alegatori, acea parte se aiba dreptulu d'a punere candidatu, carea se va dovedi că are majoritatea precumpenitória de alegatori, ér minoritatea se fia oblegata a sprigini pre acelui candidat.

De aci apoi a urmatu marea imbidiela dintr'un'a si alt'a parte — la conscriere, o aparitiune, pre care domnii stepanitori nu sciau să si-o esplice.

Am spusu la rondulu nostru, că comisiunea conscriitoria a domnilor, abiá a treia parte a primitu de alegatori dintre multimea ce s'a infacisatu spre a-si afirma dreptulu.

Déca este că să mai facem una data evidinte procedur'a de totu arbitraria a comisiunii conscriitorie, apoi — pre cum mai năinte am provocat la cerculu Titelu, unde dintr'unu poporu de 34,000 de suflete s'au conscris si verificatu 3700 de alegatori, astfel in astazi potemu provocă la cerculu Panciovei si alu Caransebesiului, in cari ambele dupa datele ce ni se comunicara tocma dilele trecute, s'au conscris alegatori aprópe 11,000, măcar că cerculu Panciovei este cu vr'o 7000 de suflete mai micu, ér alu Caransebesiului este numai cu 4000 mai mare, dar insa multu mai seracu, de cătu alu Bisericei-albe!

Dupa datele si citatele foiloru straine, in Bisericei-alba s'au fost conscrieri cu mare nevoia — ceva peste 7000 de alegatori; insa din acestia, 2000 se fie perit u inca pe drumu pana la Temesiora, ér aci — domnii stepanitori — Röth vice-comitele si Bessenyei protontariul, abusandu in celu mai nemoralu modu de titlulu si dreptulu comisiunei centrali au mai stersu aprópe 2000, — nota bene, mai totu dintre cei mai avut locuitori, firesc in speranti'a că, pre cei mai seracuti va fi mai usioru să a-ii corumpe, să a-ii intimida! Desigur că — din gratia numitilor domni au mai remas' abiá vr'o 3300 de alegatori, intre cari cam 1100 serbi, 800 romani, ér 1400 nemti si totu feliulu de alte neamuri.

De vre-o publicare a listelor pentru posibilitatea d'a reclama, nici vorb'a n'a fost; numai pe furisul s'a potutu căte ceva astă despre cuprinsulu loru, si asiá dara nici că s'a potutu controla, că — cine are si cine n'are dreptu de alegere!

S'a luatul apoi prin domni mesur'a, ca alegatorilor să se imparta bilete de legitimatiune, fora de cari nici unul să nu pota pasi la urna. Unu nou medilociu acesta de inscriuire, parte pentru că — alegatorii nesciindu cari au remas' verificati, nu sciau nici cari ar avé dreptu să-si céra biletele de legitimatiune; parte pentru că — unii notari perfidi, profitandu de nesciunt'a poporului, nu i dau legitimatiunile; parte pentru că, ér modu d'a inscriu pre poporulu simplu si de a-i luă si nimici legitimatiunea, precum intr'adeveru se dice, că unii individi, chiar pastori sufletesci foră sufletu, ca d. e. parintele Murgu din Petrovselo, ar fi inscriatu o multime de alegatori, luandu-li biletele de legitimatiune; ba — in fine sunt, a nume intre nemti, cari dicu a fi in stare de a dovedi, cumca domnii

chiar si sub actulu votarei au fabricat bilete de legitimatiune pentru unii parteneri ai loru, iar si-le instrinasera — pentru ca să nu pota fi militi a vota la contele Bissingen!

Catra acéste apucature domnesci s'au adausu apoi sicanale si terorizările „Bezirkssiteriloru“, anume a celui din cerculu Bisericei-albe, pre cari ale descrie — s'engrozesce sondeiul! Cutrierat'au satele, apucatul s'au de bietii omeni cu feliu de feliu de prete, amintiat'au, arestat'au, mintit'au, calumniat'au — partit'a națiunale si pre candidatulu ei — pona la obrascia si dobitocia!

Astfelui s'a pregatit alegerea; astfelui pregatita a gasit' o diu'a de 12 noemvre, candu — in butulu acelor infame pregatiri, la 7 ore de demanția, la locul avisat partitei națiunali, se aflau adunati 1800 de alegatori cu legitimatiunile in mana, pre candu — din colo, in partea dlui c. Bissingen, adunarea era multa mai mica, incătu vedind'o nobilele conte, dupa cum ni spune „Politik“, voia a-si retrage candidatur'a, dar — domnii din frunta lucruiloru lu-asecurau, că — măcar d'ar fi numerulu alegorilor sei si mai micu, elu totu va fi alesu! Asia s'a incep ulu votarea.

Aceea s'a spusu in telegram'a ce am publicat'o despre decurgerea alegrei, că — cum onorabilele d. presedinte si comisiunei electorale, unu Serbu renegatu, cu numele Petroviciu Milosiu, s'a servit — cu tota discrezinta, am póté dice cu tota brutalitatea, de tôte siretiele pentru d'a face pre alegorii națiunali să taberesca in zelul loru, să se disguste, si — de fome si de frigu — să parașescă campulu luptei electorale, lasandu invingerea domnilor; cum insa in acesta privinta s'au inselatu amaru, căci poporul nostru — 44 de ore, două dile si două nopti, a statu locului nemiscat si — a invinsu!

Ér — de a muiá si pétra, necum o inima, — déca inim'a domnilor si a nume inim'a unui renagatu, n'ar fi multu mai rece, mai nesemtitoria si de cătu pétr'a, — candu priviai asupra tienutei acestui poporul granitescu, cum stă elu omu langa omu, Romanul langa Serbu si Nemții printre si preserati, pe stada, in frigu si imala, sér'a — punendu traistele [sub capu si aziandiandu-se] ca si oile — unulu langa altulu, îci-olă paditi de căte unu venetu, preotu său invicatoriu, cari — nu dormiau, ci sieudeau veghiandu, ca nu cumva să se apropia de turma — vr'unulu dintre multi lupi ce padeau in prejuru!

Unulupu — mare si cutediatoriu, era vestitulu comisariu de securitate alu domnilor — V. Bordanu din Oravita, carele insa, convingendu-se si elu cu amaru — in prim'a nopte, că aci pentru elu nu e préda, a dou'a dia si nopte — a disparutu cu rusine!

Au mai fost si nesce baroni — Duka si Gyika, si mai căti toti ebiri, căte tôte visle domesei; tuturoru insa in daru li-a fost usaten'a!

Cu totulu de alta natura, sublime si admirabile a fost — portarea acelui graniceri avut'i ai nostri, pre cari domnii din Temesiora ii-au stersu dintre alegatori. Densii in data au priceputu, că — avea si nedependint'a loru a fost-caus'a stergerei; deci ei s'au pusu si mai toti au venit la alegere, petrecendu si pazindu pre alegorii remasi inscrisi, ca nu cumva acesti'a se fie corumpti, amagiti, sedusi. „Am venit, domnilor — diceau ei, să ni pazim dreptulu nostru; pre carele perfidi domni ? au datu in mani slabutie, ca dora se va perde!“

Ei, acesti intiepti si bravi, ce e dreptu — ne-avendu legitimatiuni, n'au potutu sătă cu alegatorii la unu locu, dar — s'au postat juriu in prejuru si ii-au urmarit u ochii pre alegorii pana au intrat la urna.

Domnilor! mergeti do invetati morala si onora bilitate de la aelu poporul granitescu, pre cari voi 'lu tieneti de — selbatucu, prostu servilu! Mergeti, domnilor, si veti astă intr'unu veteranu de acesti'a mai multu fondu de vertute cetătenesca, de cătu in tota turma vostra — degenerata! Nu să-lu batjocuriti, domnilor magiari, pre acestu popor, ci — caciul'a să vi luati de elu.

Si-apoi — 7—800 de cocii, cu vr'o 1700 de cai — erau de grigiu; apoi capriul barbaru alu dlui presedinte de la comisiunea electorale, nu admitea indepartarea alegatorilor nici pe unu patrariu de ora de la locul loru, foră pericolu de a-si perde dreptul:

Deci aci faceau gazdele serviciul necesar. Asă sciu domnii unguri se intoreca tot pre dosu! — (Incheiersa va urmă.)

Diet'a Ungariei.

Camer'si reprezentantiloru Ungarii sunt mercuri in 3 ale curentei o siedintă, in carea dupa cele formali Vincentia Babes pressntéza două petitioni si adeca: un'a din partea comunii Deliblatu din fostul confin militariu, pentru de a-i se dă in arenda pretiu moderat nescari rituri de prin juru-i; a dou'a din partea fostului comisari la politia militară din Panciova, Socoli, pentru sustinerea sa in disponibilitate cu întréga.

Simonyi Ernő repetedia interpellatii sa facuta in dilele trecute catre ministrul de finanțe si celu de comunicatii, cerând unele documente intregitorie la reportul substernute de densii casii.

Szapáry Gyula, ministrul de interne aduce la cunoscint'a casii, că regulandu acum capital'a Buda-Pesta si a alesu de prefectul seu, a carui salariu nefiindu pregiu inca in spesele pe anul 1874, atrage atentia casii asupra acestui incidentu.

Ministrul de justitia, dupa ce are gata mai multe proiecte de legi, privind reformarea justitiei, propune a se alege o comisiune de 15 membri, carea să examineze aceste proiecte si apoi să le substantieze casei spre desbatere.

Trecendu-se la ordinea dilei urmări reportulu comisiunei de immunitate. Obiectul acestui reportu este deputatul Boér Antal, pre care judecatorul a luat dela mera pentru unu né'nsenmatu delictu, ce dice-a fi comisu de densulu in anul 1873 pe candu era jude singulariu. Referintă comisiunii propune ca acesta să se predă judecatoriei, ca nu cumva prin denegare se facă unu casu de precedentia.

Asupra propunerii referintelui se incinge o desbatere insemnata, destingandu de unii vorbitori in cestiunea de facia in crima, delictu si abatere, ér Boér Antal pe punendu modificarea propunerii intr'acolo, resp. dep. să se predă judecatorisi, pentru a fi ascultatu, care modificatiune primește de referinte de a sa. In aceasta cestiune vorbesce cu mare focu Csemeghi si nistrul de justitia Pauller partinindu pre rea deputatului acusatu.

Simonyi Lajos areta că in tiéra domnului nemultiamire in unele privintie cu multe decatorie, aducendu inainte procedur'a pe curorilor regesci pe timpulu alegorilor, amintindu si circulariul, prin care ministrul a provocat pre judi a face cortesii, pe timpulu alegorilor de deputati.

Ministrul Pauller spune că in acest circulariu, dupa cum a accentuat si cu ocazie — nu s'a facut alt'a, decat'u să se plăciu pozitunea politica a judecatoriei.

Venindu cestiunea la votu se primește propunerea referentului cu modificarile Boér Antal.

In privint'a contelui Haller, care in a fost cerutu de judecatorul intr'o cauza n'nsenmatu, referintele dice, că acela ceste se respinge, nefiindu slaturate la dens'a deamentele.

Urmediu propunerea lui Almassy: de a-alege o comisiune de 15, in cauza lipse generale, ce domnesc in tiéra. Vorbindu in cestiune min. de interne contele Szapáry nu pote să apróbe pertractarea, dicindu si prin densulu si prin ministrul lucrările publice s'a facutu deja unele dispositiuni asta privintia. Cu acésta siedint'a se inchide.

ROMANIA.

Cuventul de tronu, cu carele MSa Domnitorul Carolu, joi in 15/27 noiembrie deschise sessiunea corporilor legiuitori: este urmatoriu:

Domnitoru Senatori,
Domnitoru Deputati!

Deschiderea sesiunei Corpurilor Legiuitorie in anul acesta este insemnata prin unu faptu important in viéti' a nostra constituutie. Adunarea Deputatilor incepe treia sesiune ordinaria a legislaturei sale. Senatul va implini de asta-data termenul fissat de Constitutiune pentru renoirea periodica.

Salutu dura eu o multiamire mai viua, în totu de a un'a intrunirea Reprezentanții Naționali. Totu de odata constatul cu se, că în totu acestu timpu armonia n'a statu de a domni între marile puteri ale nației. Tiér'a, linisita prin acăsta stabilisită, începe a culege fructele principialorui naționale, cari v'au condus.

Astu felu numai Guvernul Meu a învinge dificultățile situatiunii si totu nu timpu pune temelii unei reorganizări, de care tiér'a simte atât'a nevoie. Aceasta opera, pentru care garantia și este neaparata, s'a inceputu cu energie urmărea cu activitate. Aterna de la statul Domnului văstre concursu, ca să se fia seversita. — Tare în lăintru, Guvernul va fi totu de a un'a respectatul.

Relatiunile noastre esterioare sunt din națională satisfacțorie. Amu avutu mai multe sprijne spre a Me convinge de increderea ce în Poterilor Străine starea actuală a nației si progresul ce ea a realizat în anii. Caletoria Mea de astă-văra și cîndemenele binevoitorie ce Mi s'a arătat parte a Suveranilor, cu cari am avutu la Me întâlnit, sunt pentru Mine o nouă via de considerație, de care Tiér'a nu se bucura în strainetate. Nu potem, să a ne felicită si a fi recunoscatori de rezultat, cu care Imperiul vecin a primita spuseștiunea noastră, si de primirea grație, cu care Personale am fost onoratu de statul Sa Imperatorele Austro-Ungariei.

Ve mai facu inca juncoscutu, cu deosebită placere, Domnilor Senatori si Domnii Deputati, că Convențiunea postale — ce în anul Meu a încheiatu cu Imperiul Rusiei pe care Domnile Văstre ati ratificat-o la sesiunea trecuta, s'a pusă dejă în lucrare. Guvernul Meu va avea a supune aprobată Domnului Vătre, în sesiunea actuală a convențiunii încheiate cu alte Poteri.

Administratiunea judecătorilor a castigat în primăvara ce ati intrudus în Consiliile judecătorie, si astă-di cea mare parte din comunitățile judecătorilor și celor pe anii trecuti sunt licitate. Prin crearea legii comunale sum încredințat, și aduce în administratiunea comunelor o națări rechiamate de toti.

Multamita legilor ce ati votat si reșoror ce ati bine-voiu a acordă prin buletine pe anii 1872 si 1873, serviciul telegrafic nou pe la tota stațiunile mului de feru, fara ca prin acăsta să se grăndește alocatiunile bugetare.

In cea ce privesc serviciul penitențialor, Guvernul astăptă votarea legii privind regimul închisorilor, precum și învirea despre medilöcele, de cari s'ară dispune pentru zidirile nedispensabile. Această modu va potă generaliza sistemul penalistic al muncii, care dejă s'a aplicat Marginenii.

Administratiunea justitiei in tota ramură va fi o constantă preocupatiune a Guvernului Meu.

Ati recunoscutu insive, D-lor Senatori si D-lor Deputati, în sesiunea trecuta, că națională rechiamă mai multe indreptări. Năștele necesari pentru a atinge acestu dorit de toti, vi se vor infacișa de la ministrul Meu la departamentul justitiei. Comisiunea intocmită pentru modificarea Codicelui de procedura civilă continua activitatea importantă lucrare, care și supusa discutiunii Domnului văstre. Ve se va potă mai curențu.

Nu mai pucinu îngriju si de persoanele chiamate a aplica legile, Guvernului Meu mai gătitu unu proiectu, prin care — adună-se ore cari schimbări in legea actuală nu admisibilitate si inaintare in funcțiuni judecătoresci, se precisează condițiunile cerute

nu frumosă si delicată cariera de magistrat. Lucările publice au luat in anul trecut unu nou avenir. Resultatele bine-față ale legii prestatiiunii sunt simtite de totă înțăgă; pe langa marile înlesniri ce noastre, esecute pana acum, au adus comunicatiunilor publice, agricultura nu a

profitat mai pucinu de densele. In principaliile noastre porturi, lucrări importante incepă a se redică. Cheulu din portul Giurgiu s'a terminat in mare parte; celu de la Braila si Galati se lucrădă cu activitate.

Căile noastre ferate, astădi in circulație, au inceputu a produce efectele salutare ce acestu puternicu medilöce de civilizație a avutu prezentindenea. Comunicatiunile, pana acum forte grele si costisitoare, s'a înlesnitu într'unu gradu neconoscutu pana astădi; cei neavutu se potu acum bucură de densele cu aceiasi înlesnire ca si cei avutu, si putem constata cu multumire cătu de multu au crescutu astfel, in favoarea desvoltării comerciului, relatiunile intre diferitele centruri de populatiune de la o marginie in cealalta a tierei. Transportarea asemenea la schele a productelor noastre — principalul izvor de bogăție al Romaniei — s'a facut in anul curent pe linile ferate si continua a se face in cantități forte mari si cu preturi reduse, in raportu cu cele ce costau pana aci pe producători.

In privintă veniturilor realizate, putem dice de pre acum, că beneficiul in profitul anuitătilor va intrece previsiunile bugetare.

Prin Espuseștiunea de la Viena am putut areta lumii forța productiva a agriculturii si a industriei noastre nascande. Rezultatul ce am obtinut este forță magulitotu pentru noi, candu vedem numerul insemnatu de medalie si recompense ce au dobandit mai cu săma productiunile noastre agricole.

Ve potu anunciat, D-lor Senatori si D-lor Deputati, cu mandria, rezultatul multiamiorii, ce a avutu aplicarea legii organizării puterii noastre armate. Aceasta lege a fost promulgata la 27 martiu anulu trecutu, si in mai pucinu de doi ani ea ne a datu o nouă probă de totă ce potem acceptă de la tiera, candu i se vorbesce de drepturile ei si de medilöcele de a le pastră.

Două concentrări, un'a generale in anul trecutu si o cea de a dou'a pe diviziunile teritoriale in anul acesta, au probat inca înlesnirea, cu care poporul se formădă la nobile cariere a armelor. Armat'a permanentă, acea teritoriale, militie si gărdile orasenești, totu aceste elemente ale puterii noastre armate, au respunsu la apelul ce li s'a facutu cu unu zelu adeverat patriotic. In partea materialei avemu inca multu de facutu, dar totusi s'a sporitul materialul nostru de geniu, acelui al ambulantelor si in generale al munitiunilor, a căror lipsa era atâtă de greu simtita.

Pe langa acăsta, instructiunea ostasișca s'a recunoscutu intr'unu modu permanent, prin crearea scălei divisionarie, care chiar intr'acest anu a datu rezultatele cele mai satisfacțioare, educandu o nouă emulatiune intre sergentii nostri.

Ministrul Meu la departamentul finanțelor ve va supune, D-lor Senatori si D-lor Deputati, situatiunea financiară a șefului public in tota părțile si amenuntele ei. Aceasta situatiune nu a variat multu din ceea ce era la finalul sesiunii trecute, in cătu ea este cunoscuta de D-văstra. Aplicatiunea legei ultimului impositu, votat de D-văstra asupra stabilităților de buaturi spirituoase, a datu rezultate postea totă acceptarea; insa immens'a criza, care bantua de mai multe luni lumea financiară si care a mersu pana acum totu crescându, n'a contribuitu pucinu a apăsa si asupra finanțelor Tierei noastre prin distrugerea creditului generale, care s'a rezfrantu in unu modu defavorabil asupra productivității unor'a dintre principalele noastre venituri indirecte. Aceasta criza, fara precedentă, prin — intinderea si durată ei, a provocat pentru unu momentu si pentru anăia ora de deprecieră minima a efectelor noastre publice. Dara candu comparătu acăsta neinsemnată scadere cu aceea, de care au fost lovite efectele publice străine, nu putem de cătu a ne felicită si a fi mandri de soliditatea creditului nostru in tiera cătu si în strainetate.

Prin instituirea unei Banca de escomptu si de circulație, creditul si transacțiunile comerciale se vor desvolta si mai multu. Asupra acestui obiectu Guvernul meu ve va prezintă unu proiectu de lege.

Cu excedentele provenite din ultimul impositu peste prevederea inscrisa in buget-

ulu anului 1874, acestu bugetu, votat cu unu deficitu de peste 2 milioane, se prezintă astă-di in condiții satisfacțioare.

In unu periodu de 2 ani si diumatate, Guvernul meu, în intelegeră cu Domnilele voastre, a învinu si rezolvat numerosele si marile dificultăți, cari apesau greu tiera si tesanul public. Acestu rezultatul s'a dobandit prin emiterea imprumutului domeniile si prin sporirea graduale a veniturilor Statului cu o suma anuală aproape de 19 milioane. Acum ince ne mai romane a avisă la echilibrarea situatiunii generali a tesaurului public prin chibzuirea medilöcelor celor mai nemerite pentru a acoperi golul constatuit in sesiunea trecuta, creditele difamate ce se mai potu prezintă si sarcinile privitorie la bugetul anului 1875.

Nu numai trebuințile materiale dăra si cele de ordin moral au fost obiectul constantei ingrijire a Poterilor Publice in Statul nostru. Unu pasiu iasemnatu s'a facutu in acăsta privintia. Prin lagea ce ati votat in anul trecutu pentru alegerea Metropolitilor si a Episcopilor si pentru constituirea Sfantului Sinod, prin indeplinirea vacantei a mai multor Scaune Episcopale, ati reasidiatu Biserica Romana pe vechi'a temelie, pe care o pusese Canonele ecumenice si datinile naționale. Infinitarea in capulu Bisericei Romane a unei autorități supreme, care o reprezinta in lăintru si in afara, asigura respectarea Dogmelor si mentinerea disciplinei eclesiastice. Cea ce ati facutu pentru Biserica nu veti intări, sum securu, a face si pentru instructiunea publică.

O esperintia de mai multi ani ne a demonstrat in destulu, că in legea actuale sunt si lacune de implinitu si nouă dispute intre adaoagatu.

Nu me indoiescu, că si asupra acestei importante reforme veti purta lumină a Domnului văstre atenție.

Domnului Senatori,
Domnului Deputat!

Din totă poteti vedea, cătu de numeroase si importante sunt lucrările ce sunt supuse deliberatiunei Domnului văstre in sesiunea actuală.

Guvernul meu a pregatitul materialul acestei opere. La rendul Domnului văstre, veti aduce, sum incredintat, acestei patriotice întreprinderi puternicul sprinț, de care disputenți.

Insuflati numai de dorintă a binelui public, veti remană uniti intr'o singura cugătare si o singura vointia: intărirea si prosperitatea iubitorii noastre patrie.

Domnului văstre.

CAROLU.

Presed. cons. de ministri si ministru de interne: L. Catargi.

Ministrul lucrărilor publice: N. Crețulescu.

Ministrul cultelor si instructiunii publice: Gener. Ch. Tell.

Ministrul finanțelor: P. Mavrogeni.

Ministrul resbelului: Gener. I. Em. Florescu.

Ministrul afacerilor străine: B. Boescu.

Ministrul justitiei: A. Lachovari.

A d r e s ' a,
Naseudenilor catra Arone Densusianu.

Domnule si Frate!

In momintele superarei Tale, subscrissi Tei concitatieni romani, nu potem a ni reatacă viu'a noastră simpatia si gratitudine, profundul nostru respectu si deplin'a noastră aprobare, facia de curajul Teu, aratat in congregatiunile districtuale ale Fagarasului, in cari Tu, adeverat romane! aparandu legile statului nostru, ai facutu apriga opusenie acelor ordinatiuni ministeriale, cari dețea s'ar realiză, ar face ilusoria legea de naționalitate, votata de dietă tiera si sanctionata de MSA Imperatulu si Regele nostru. — Era de alta parte, semtiu si cunoștința noastră de dreptate si de naționalitate, ne impune a protesta cu totă energie a contramentionelor ordinatiuni ministeriale, a fruntatoris de lege, de legea naționalităților, si a deciăză cu totă solemnitatea si rezolutiunea că: pana ce sange va curge in venele noastre, nu vom inceta de una partă a veghiă, ca legile statului nostru să fie respectate atât de catra tiera, cătu si de catra ministru, si vom combate cu totă forță, in totă modurile legale,

pre despectatorii acestor legi; era de alta parte ne vom nisa din idee poterile, cu totă medilöcele legale, intr'acolo ca acele legi aduse si votante de catra Dista, cari nu corespund principiului dreptății si sunt pernicioase existenței noastre naționale romane, și se delature să strame.

Primesce inca una data viuete noastre simpatie, si fi asecurat despre stimă si amore noastră.

Din districtul „Năsăud,” in luna noiembrie 1873.

(Urmăria subsecrerie — am pot să dics — a mai tuturor călătorilor romani din Districtul în tregu.)

Comitatul Zarandului, in noiembrie 1873.

Cu inceputul lui decembrie au să se începă alegerile de notarii comunali in fie care cercu la noi si — ce vedi? Cei de la potere, si intre ei unii romani, pana aci buni, cu forța si cu inselatiunica ambala a veri— unde numai se potă — căte unu magiarou său de aceia, cari legă poporul la el, ca și năsăud de 1848! — Să nu se scandalise nimeni de acăsta expresiune, căci la noi — inca se mai intemplă astfelii de constitutionalismungurescu; asia nu de multu pro una biețu omu lu-legă de-i rupsera peptulu, remanendu-i patru copii, ce are, mai morti de femei pre utilie...? Nu vom căuta data numele comunei si alu acelu despotu de notariu; dar — am dorit să cugete acei domni, cari pentru interesu personale său de clica — facă totă intru reesirea de astfelii de persoane de notari, că ore potrivesc se acăsi cu reaumele de Romani buni, ce l-au avutu pana acum. Ore este chiar onorabilu, ca să lucre ei pentru astu-feliu de omeni ne demni de a manca panea românescă, câștigata de popor cu crunte sudori. Să nu cugete acei domni că ne voru amagi cu promisiuni dela dare pana la mare, căci nu ne-am dedat pentru interesu personali a ni vindem poporul si națiunea.

Ni ar place să scimă că, unde este alesu unu romanu de oficialu printre magari? Credem că nicăi; apoi noi candu avem romani invitați destui, foră oficiai, cum am pot, să nu li dăm loru mana de ajutoriu, si pentru ce celor de naționalități străine, de spre cari de atătea ori ne-am convinsu, că nu ne iubescu, ci cătu ar pusu piciorul pe scară, apoi — pace de frăție! debue să mergi cătu l'u-vedi cu palarii in mana pana candu ajungi si treci pe langa elu. Iuda, ce e dreptu, pentru interesu a predat pre Christosu, pentru 30 de arginti adeca; dar pre curențu i-a părutu reu, si mustrandu-lu consciința de sine s'a spenđuratu. Asia să voi, cei ce amblati si veti ambla pentru interesu meschinu — a vinde poporul nostru, vedeti, să nu ajunganți sortea lui Iuda! Noi vom fi si remană cu credința catra dulcea noastră națiune si nu ne vom despărți de catra densă pentru nici unu pretiu sub zore.

Ca de mangaiere, avem unu radimur pre bunu, o sperantă firme in dlu pretore P. G. de ore ce lu-cunoscem pana acum pușruri credintiosu națiunei si fidulu poporului ce conduce. Aceasta de securu nu va lasa să fie poporul amagit contrarii nostri — nici la alegerea de notarii comunali.

Despre rezultatul vom reporta la tim-pulu seu.

Fiii poporului Zarandului.

L. Bală-de-Orășia, in noiembrie 1873 : (Moralea unor preotii ai noștri.) Onore si totu respectul domnilor preotii, cari sunt, cea cea trebuie să fie poporului, parinti adeverati; in se dorere ne prinde, candu vedem că se astă unii și de aceia, cari comitu astfelii de fapte naintea poporului, prin cari dau esemplu de desmoralișare, si asiștă in locu de a indreptă pre cei retaciți — cu cuventul si cu faptă, ei — s. p. în negrescă numele celu bunu al acelor preotii ce după faptele lor merita totu respectul.

Asia avem in Z. unu preot carele nu de multu, cu ostentatiune, in facă a poporului si-luă o fătu de a dou'a socia, său cum dice poporul, „invățăna fătu,” care lăru pre cum se scie formă media concubinatu, si ar trebui cu scrupulositate evitat; caci vedindu acăstă poporulu, numai lu-audi că se exprima: „D'apoi că dacă preotii nostri potu face astfelii de fapte, apoi dore nu vor fi avandu numai ei acăstă privilegiu!” *

Receptivulu preotu fi mai nainto la Aradu si dupace se rentorsi in inderetru comise fapt'a; de unde se splica ca de buna sema va fi facut o la svalulu cutarui-va din Aradu, cutarui-va expertu in asta privintia.

Desi insa superioritatea ar trece acest'a cu vederea, publicul naintea caruia se intempla nu pot se inchida ochii, ci'l audi cum se esprima: „Hai se tiepam si noi muieerile nostre, cum a facut pop'a acel'a din

Retacu de asta data numele si alu comunei si alu receptivului preotu; fiind ca asteptu se se arete elu insusi, ca si lupulu, candu elu a sarit celu da'ntau a se dechiară, ca — n'a mancatu vitiolulu, din caus'a ca si asi si schiopu! — Dorescu si eu, repetu — nume bunu si respectu preotimae nostre, dar toemai peintru aceea me dore, candu vedu pre multi — nepasatori de opinuinea publica, carea veghiadia asupra loru cu sute si mii de ochi. —

Zarandanulu.

Varietati

(Avisu!) Toti acei pl. tit. Domni, cari din partea comitetului arangiatoriu alu balului, tienutu de tenerimea aradana, primira bilete de vendiare, sunt prin acest'a rogati, a-si trimite socotelele pan' la 15 decembrie nou' 1873 catra dlu Georgiu Dogariu. — Comitetul arangiatoriu.

— (Insciintiare si Reclamu.) Din partea mai multoru domni suntemu recercati, ca se le tramitemu portretulu dlui V. Babesiu; comitetul insarcinatu cu edarea acestui inse, nedispunendu de vr' unu exemplariu, — vine prin acest'a a rogá pre toti p. t. domni, la cari comitetul a depusu, esemplarie din portretulu dlui V. Babesiu, spre vendiare: se binevoiesca a trameate fora intardiare esemplariele neven-dute, la adres'a subsrisului (Alte Post-gasse nr. 1) ca se potemu satisface do-rintiei aceloru domni, cari ne recercara in acesta privintia. Pesta, 29 novembrie n. 1873. Pentru comitetu: Atanasiu Barianu, mp. juristu abs.

= (Diurnale noue.) In Romania libera aparura dilole trecute inca vr'o cateva diurnale politice, mai toté opositiunali. Atragemu atentiunea onoratilor nostri ceteriori inse mai alesu asupra diarialor: „Flul României,” sub respunderea dlui D. Christescu, si „Oltulu,” sub directiunea poetului Al. A. Maledonschi. Ambe acoste diaria aparu in Bucuresti. Abonamentele pe anu sunt cate 20 l. n. — Ele promitu a lupta pentru inflorirea si prosperarea Romaniei. Sub presiunea acestoru ideale, pentru a caror realizare lucra totu Romanulu cu sufletu curat, le uram vietia indelungata. —

(Societatea de leptura a studentilor din gim. completu din Blasius) se constituui in 8 nov. a.c. alegandu-se de vicepresedinte, Ioane Butnariu, — studente de a VIII. a clase; de notariu, studentele de a VII. a clase, Romulu Orbeanu; de biblioteca, Alecsandru Ceusianu, stud. de a VIII. classe; de casariu, studentale de a VI. classe, Alecsandru Radu; er de vicebibliotecariu, Alecsandru Viciu, studente de a VII. classe. Pre lunga acestu reportu aducem multumita publica Ilustritatii. Sale Domnului Ladislau Vaida, care a binevoit u ne inmulti bibliotec'a, prin donarea carticelei „Epistolă deschisa.” Romulu Orbeanu, m. p. notariu coresp. Ioane S. Butnariu m. p. vice-presedinte.

Intrebare publica, catra onorabil'a Redactiunea de la „Economul” in Blasius!

La incepulum lunei lui octombrie a. c. me abonai la stimabil'a foia Economul si totu dedata la foia scolastica, antecipandu pratiulu de prenumeratiune pre trei lune, inse pana de presentu nu potui fi atatul de norocosu, ca se primescu foile prenumerante, — de si in acesta privintia m'am adresat cu reclamu catra onorabil'a Redactiune — de doue ori, pe cale privata.

Deci acum cu permisiunea onorabilei Redactiuni de la „Albina” mi iau libertate a indreptă catra onor. Redactiune a „Economului” — in publicu interpelatiunea mea, cerendu

deslucire ca: Ce ore poate se fie caus'a, de nici se trimitu nici foile, dar nici respunsu nici se da!

Sistaroveretiu (l. Lipova,) in 17/29 noemvre 1873.

Georgiu E. Bocu, mp.
docinte romanu confesiunale.

Ratiociniu publicu, despre banii Tofalenilor, administrati in M. Vásárhely.

Subscrisulu comitetu, infinitiatu in Tergulu-Muresiului pentru primirea si administrarea contribuirilor, incurse in favorulu deposodatilor Tofalenii, fidelu detorintie sale, a publicatu in lun'a lui ianuariu 1873, in mai multe diuarie romane ratiocinulu seu generale, incheiatu cu finea anului 1872.

Din acelu ratiocinu s'a potutu vedé, ca in 31 dec. 1872, fondulu Tofalenilor a constat din:

a) Obligatiuni de prioritate ale calei ferate resaritene unguresci, cu 5%, in valore nominale de 8100 fl. v. a.

b) Obligatiuni de prioritate ale calei ferate austriace de su-

du cu 3%, in valore nominala de 2000 fl. v. a.

c) Obligatiuni ale calei ferate (Strassberg) in Romania, in valore nominale de 2000 taleri.

d) Bani gat'a in val. austr. 363 fl. 26 cr.

Totu din acelu ratiocinu s'a potutu vedé, ca pana in 31 dec. 1872 ajutoriulu, datu Tofalenilor prin comitetu, a fost:

aa) In auru 4000 franci;

bb) In valuta austriaca . 2331 fl. v. a.

Pentru-ca generosii contribuenti si onoratulu publicu se pota tienie in continua evinditia administrarea banilor si statulu societelor din cestiune, comitetul espune si eu acesta ocasiune, ca fondulu specificat mai susu sub a) b) si c) se afia neatinse si se tie ne sigilatu la cassariulu comitetului; era la cei 363 fl. 26 cr. specificati sub d), mai adaugate comitetulu urmatoriele interusurie ale fondului:

1) Interusurie primite in 1. ian. 1873: 247 fl.; — 2) Interusurie primite in 1. iul. 1873: 370 fl. 12 cr. — Asa incat d'impreuna cu banii specificati sub d) (restul de cassa din 1872,) comitetul a avutu in anulu curgatoriu la dispusetiune in bani gat'a, sun'a de 980 fl. 38 cr. — Din acesta sum'a s'a datu in urm'a decisiunei comite tulu in siedintia de la 23 februarie 1873: a) Ajutorie la Tofaleni 544 fl.; b) Pentru reinnoirea procesului Tofalenilor, cu consumtirea acestora, dlui advocatu dr. I. Ratiu: 100 fl.; c) Pentru calatorii a unui membru la Tofaleu, telegramu si porto: 9 fl. 50 cr. Erogatiunile anului curinte facu dar 653 fl. 50 cr.

Acesta suma de 653 fl. 50 cr. subtrahandu din sum'a de 980 fl. 38 cr. remanu in cass'a comitetului, — afara de fondulu mai susu aretat, in bani gat'a 326 fl. 88 cr.

Asa d'ara, combinandu ratiocinulu datu de la inceputu pana la finea anului 1872 — eu presentulu ratiocinu, se va vedé, ca ajutoriile, date Tofalenilor, (d'impreuna cu 173 fl. 62 cr. spese facute in favorulu loru,) facu pana in diu'a de astadi: 4000 franci in auru, si 2925 fl. in val. austriaca; — se va vedé mai departe, ca sum'a acea de 11.343 fl. 70 cr. v. a. neimpărtita intre Tafaleni, (in carea se cuprindu si cei 18.689 franci, veniti din Romania si schimbati cu 8974 fl. val. aust.) s'a investit in obligatiunile specificate mai susu sub a) b) si c) in valore nominale de 10.100 fl. v. a. si 2000 taleri; — se va vedé in fine, ca acestu fondu alu Tofalenilor a produsu pana astadi unu interesuri de 1995 flor. 19 cr. val. aust.

Cu atata comitetulu si-ar fi implinitu detorinti'a facia de onoratulu publicu.

Cu toté acestea comitetulu nu voiesce se ignore die, ca s'a ivitu unele voci, cari forade a esaminá lucrulu cu tota scrupulositatea, nu se sfiese prin invective si defaimare nebasate a trage la indoiala procedur'a consciintiosa a comitetului, care condusu numai de sentiulu caritatii si alu filantropie, porta de atat'a tempu una sarcina pre catu de grea, pre atat'a de delicate.

Este adeverat, ca in urm'a crisei intravenite, cursulu obligatiunilor fondului tofaleanu este in presentu mai diosu, decatul in

1870 dar astadi a afirmá, ca comitetulua lucratu reu, cumparandu obligatiuni de prioritate (nu actiuni,) de drumuri de feru: obligatiuni precari (cele de sudu si resaritene-unguresci,) chiar si statulu le primește de cautiuni, — si a dice ca era mai bine daca banii adunati se depuneau in vre-una cassa de pastrare, — acesta insenma a-si arogá cine-va chiar infabilitate; *) — caci cine a potutu prevede in 1870 evenimentul unei crisei devastatorie, carea a urmatu in 1873? Dar tocmai din caus'a catastrofei acestia, carea a atinsu pretiulu (cursulu) chartierelor de valore, am vediutu ca au bancrotat si unele dintre cele mai solide bance si casse de pastrare,*) casinuandu ruina totale a mii si mii de omeni. — Cine ar potutu dar afirmá, ca cassele de pastrare dau una garantia scutita de orice periclu?)

Dara presupunandu chiar, ca cassele de pastrare ar da una deplina garantia, nu este adeverat ca banii adunati ar fi fructificat mai bine in vre-una cassa de pastrare; caci, daca in 1870, cei 934 Napoleondori, veniti din Romania, se depuneau in natura, astazi candu cursulu aurului este mult mai diosu, decatul in 1870, fondulu ar fi scadutu cu suma considerabile, si prelanga acest'a valore reale de 11.343 fl. 70 cr. depusa in atare cassa de pastrare, n'ar fi produsu atatea interesurie, cete a produsu valore nominale de 13.100 fl. v. a. a obligatiunilor fondului.)

Inse comitetulu a avutu inca unu altu si gravu motivu pentru a nu depune banii in cass'a de pastrare; si a nume pentru ca acolo poteau fi usitoru opriti in favorulu actoriului, care in urm'a procesului seu oribilu, mai avea pretensiuni contra Tofalenilor.)

Convinga-se deci, acei defaimatori, care in locu de a considera lucrurile asi precum sunt, nu sci'u decatul a suspiciună; convinga-se ca reulu nu jace in procedur'a comitetului, ci zace in nefericitele nostre relatiuni financiale scl. din Austro-Ungaria; — convinga-se acei calculatori infabilii, ca cea ce a facutu comitetulu, o a facutu cu bune inten-tiuni si cu buna creditia. *)

Atata ca justificare in contra unoru suscipiunari si presupunerii neintemeiate. *)

In fine comitetulu aduce la cunoștinția publica, ca cele mai multe familie de ale deposodatilor se astazi prin sat ele de primjurul Tofaleului, sustinundu-se prelanga ajutoriile primite de la comitetu, ca lueratori de pamentu. Poté-vor ore tofalenii prin reinnoirea procesului, care catu mai curendu se va incercá, se-si recastighe mosiele stramosiesci,

*) Hoho! Nu „infabilitate,” ci — cea mai simpla cunoștința a lucrului, si a nume a regulei generale ca: „cu banii altui'a, noa incredintati, nu este permis u face specule, a-ii espune la periclu!” — R e d.

*) Bance — da, multe; pentru ca au hazardu, cu banii proprii; — casse de pastrare insa — dintre 100 — un'a, acolo unde — prin lipsa de destula controla, a successu unorul celai a se veri si a speculat — R e d.

*) Intre bareta este falsa; cea adeverat si la locu e: Dupa natur'a loru, si dupa experienta, [unde se asta mai mare garantia, la casse de pastrare, seu in hărtele de speculatii?] Unundu astfelui intrebare, veti gasi ca — nu trebuia se vina Pap'a cu „infabilitatea,” ca se si spuna svata!

*) Eri o sinamagire cumplita! Dieu — ni pare reu, ca trebue se vedemu astfelui de retaciri! D'apoi ca — la administrarea banilor altui'a, noa incredinti, nu marimea interusurilor, ci securitatea capitalului este lucrul principalu. Si — cine nu scia regul's economici natiunali ca: acolo se imbla interusurile mai mari, unde securantia este mai mica! — Calculati simplu capitalul in valore reala acuma, si candu l'ati primiti — cu totu in agiu, si — veti recunoscere ca — remarcate ce Vi-am facutu noi, nu le-am facutu fora de stulta cuventu.

*) Vai de noi! Noi avem vr'o patru feluri de fonduri sub administratiunea nostra; banii loru sunt in cass'a de economii, candu sub titulu de „Albina A;” candu „Albina B;” candu „C;” — dar in lad'a nostra si computele nostre, fie-care carticica la loculu ei. Am vr'e se vedemu, cum ar veni unu jude se si secestere aceste carticile pentru cine-va!

*) Noi — n'am auditu, si nu credem, se si trasu cine-va la indoiala „bunile intentiuni;” si — éta si asta data constataram si sinamagiri si retaciri, nemic'a alt'a. — R e d.

*) Vremu se credem, ca opinuinea publica, — nu va gasi suspiciuni, dar — nici justificari intemeiate. Noi suntemu curat obiectivi, si ca atari spunem multumirile nostre comitetului pentru zeiu si bunavointia.

*) Ni-a sositu acestu Concursu numai asta in 6 dec. candu lu-si publicam! — R e d.

de cari li este amaru a se desparti totu de a un'a, se va vedé dupa ce justificare se mai pronuncia una data.

Muresiu-Osiorhei, 19 nov. 1873.

Comitetulu pentru ajutorarea Totloru depozedati:

Demetru I. Fogarasi,
presedinte.

Dr. Ioane Ratiu, advacatu; P. Traian-Betlén, V. Hossz, M. Papadianu, I. Fülep, membri ai comitetului.

Publicatiuni tacabile

Concursu,

Pentru implinirea statiunei proiectu infinitiata in comun'a Cubinu, protopopiatul Panciovei, se publica cu termenul pana in 18 decembrie a. c. st. n.*)

Emolumintele impreunate cu aceasta statiune sunt:

1. Una sesiune completa de pamant.
2. 300 fl. v. a. plata ficsa la anu;

langa acestea mai are:

- a) Pentru unu parastasu 50
- b) Pentru unu capu de Evangelia 60
- c) Ponru rugatune la bolnavu in casa 20
- d) La inmormantare pentru una statiune pe drumu pana la cimitiru 20

Altfelii de rogatiuni, santiri etc. preotului are se le faca in daru.

Aspirantii au a-si tramite petitiile amesurate statutului org. pana la terminul susu mentionat, catra Comitetulu parochial gr. or. romanu in Cubinu. Petitiunile tardiu sositu, nu se vor luă in considerare. Cei clase gimnasiile vor fi preferiti. Cubinu, 30 nov. 1873.

1—3 Comitetulu parochialu intrare.

Concursu.

Pentru reintregirea parochiei a vacante in comun'a Sacosiulu unguresc, protopop. Lugosiului, cattul Temisiului deschide concursu cu terminu de siese i mani dela prim'a publicare in acest fosta.

Emolumintele sunt: una sesiunea de 30 jugere, dintre care 24 jugere paratoriu si 6 fenatiu, biru preotiesc delul de case, dela fiecare 15 oche de cuvinte in bombe si stol'a usuata.

Concurrentii au a-si adresat recursele instruite in sensul statutului org. catre sinodul parochiale gr. or. din Sacosiulu unguresc, si ale tramite la Dlu Georgiu Peteanu, protopop. in Lugosiu.

Sacosiulu-Unguresc, in 24 octobre 1873.

In co-nielegere cu D. protopop. tractul

2—3 Comitetulu parochialu.

Concursu.

Spre indeplinirea postului vacanta investitoriu romanu gr. or. pentru bancherul pentru fete la scol'a din Alibunari, in fostul confinu militare serbo-banatieu, se publica prin acesta concursu pan' la 15 decembrie 1873.

Cu acestu postu este impreunat unu anual de 360 fl. val. a. si coroborat.

Concurrentii la acestu postu au a-si mitite suplicele, provedeute cu documente necesare, pana la terminu catra pretură de Alibunari.

Alibunari, in 19 novembrie 1873.

P a y e r, mp. pretore.

3—3 Comitetulu parochialu.

</